

Konseptutredning Sivilforsvaret 2016 - Høringssvar fra Drammensregionens brannvesen IKS

Innledning

Drammensregionens brannvesen IKS (DRBV) er et interkommunalt selskap og har det brannfaglige ansvaret for Drammen, Krødsherad, Lier, Nedre Eiker, Sande, Svelvik, Sigdal, og Øvre Eiker kommuner. DRBV yter trygghet og sikkerhet til ca. 160 000 innbyggere. 225 medarbeidere (hel- og deltid) fordelt på 10 stasjoner sørger for dette. I norsk sammenheng er vi blant de 10 største brann- og redningsvesen i landet. Vi har et tett og godt samarbeid med Buskerud Sivilforsvarsdistrikt, både på administrativt nivå og i praktisk håndtering av alvorlige hendelser.

Høringssvar

Drammensregionens brannvesen IKS (DRBV) bidrar til høringen med innspill sett fra brann- og redningsvesenets perspektiver. Sivilforsvaret en statlig ressurs DRBV stoler på, som vi vet ønsker å stille opp, men som vi også kjenner til at har utfordringer. DRBV er glad for at konseptutredningen er laget og at den sendes på en bred høring.

Forsterkningsressurs for nødetatene

For DRBV er Sivilforsvaret først og fremst en forsterkningsressurs. Våre egne kapasiteter har begrensninger, ikke minst på utholdenhet. Brannvesenet har behov for ressurser som støtter oss i utføringen av vårt samfunnsoppdrag. De andre nødetatene, politi og ambulanse, har etter vårt syn også stadig behov for forsterkning fra Sivilforsvaret.

Kapasitet

Økonomiske ressurser, kompetanse hos personell og vedlikehold og innkjøp av utstyr er kjente utfordringer for Sivilforsvaret. DRBV ser med bekymring på det vi vil betegne som nedbyggingen av Sivilforsvaret de siste 10-årene. Sivilforsvaret skal være en tidsriktig ressurs med kapasiteter og evne til forsterkning av nødetatenes og andre myndigheters arbeid ved store og komplekse hendelser som truer liv, helse, miljø og materielle verdier. Vi støtter en gjenoppbygging av Sivilforsvaret.

Forslaget om en stående regional ressurs (konsept 2) er spennende. Alle hendelser skjer i en kommune, men alle kommuner kan ikke ha beredskap for å håndtere alt selv. For alle kommunale eller interkommunale brannvesen vil det fra tid til annen være behov for større kapasitet. Sivilforsvaret er en del av slike ressurser. Å støtte seg utelukkende på nabobrannvesen er ikke nok, beredskapen for «dagligdagse hendelser» må opprettholdes også når de store hendelsene håndteres.

En regional statlig ressurs må ikke bli så tung og spesialisert at den kun benyttes på ekstraordinære hendelser. En fleksibel ressurs som kan stille ressurser til rådighet for mange ulike typer oppdrag har vi behov for. Dagens distrikter basert på dagens fylker er etter vårt syn passe store regioner. Både for sin egen del og for nødetatene er Sivilforsvarets deltakelse i de mellomstore hendelsene av verdi. For nødstilte kan det være kritisk at det er nok ressurser til stede. For håndtering av de store hendelsene er det nok å minne om Gjørvkommisjonens konklusjon at ressursene må finne hverandre. Kjennskap i hverdagen styrker håndteringsevnen og samvirket under krise.

Samvirke

I vårt distrikt (Buskerud) er Sivilforsvaret en betydelig ressurs når det gjelder å øve nødetatene. Initiativ til samvirkekurs, temasamlinger, små og store samvirkeøvelser osv. kommer ofte fra Sivilforsvarets distriktskontor. For nødetatene er dette både kjærkomment og meget nyttig. Uten Sivilforsvaret som pådriver for samvirkekompetanse frykter DRBV at samvirke på skadested vil bli dårligere i fremtiden.

Sivilforsvarets distriktskontor med lokal tilknytning er av stor betydning for oss. Så stor at vi i disse dager er i samtaler om muligheten for å samlokalisere Sivilforsvarets distriktskontor med brannvesenets planer om en ny brannstasjon.

Kompetanse

DRBV er bekymret for den kompetansen de tjenestepliktige har for tiden. Vi frykter at vi kommer i en situasjon der personellet vi rekvirerer må læres opp på nytt før de kan settes i akuttinnsats. Dette skyldes ikke mangel på utdanning, men mangel på vedlikehold av kompetansen. Repetisjon og øvelse er grunnleggende for vedlikehold av kompetanse. God kompetanse er også motiverende for den enkelte. Mange av samfunnets funksjoner profesjonaliseres. Konseptutredningen går også et stykke på vei med tanken om en lengre utdanning for Sivilforsvarets personell. Samfunnsnyttien øker når de menneskelige ressursene har gode kunnskaper og ferdigheter.

Hvilken type forsterkning

For et brannvesen som DRBV vil vi fra tid til annen ha behov for forsterkning. Det kan dreie seg om øvet personell, ekstra materiell (brannmateriell), lederstøtte, logistikkjenester, vannforsyningskapasitet, varme og lys, telt, forlegning, strømforsyning osv. Som et profesjonelt brannvesen, blant de største i Norge, er vi ydmyke og tydelige på at vi ikke klarer alt selv. Staten må ha ressurser å støtte sivilsamfunnet med.

Større branner, skogbranner, leteaksjoner, klima/naturhendelser, flombekjempelse, store menneskemengder, rydding, gjenoppbygging og reetablering av kritisk infrastruktur er alle oppgaver brann- og redningsvesenet vil være involvert i. Sivilforsvaret må bygges opp slik at vi som håndterer hendelser til daglig kan få den forsterkningen vi fra tid til annen må få.

Transportkapasitet

Transportkapasitet for Sivilforsvarets materiell og utstyr er påpekt i konseptutredningen som mangelfull. Ved hendelser må hver etat ha egen kapasitet til å komme fram med personell og utstyr. Brannvesenet har ikke ekstra kapasitet for å hjelpe andre med transport. Innkjøp av kjøretøy til Sivilforsvaret må også prioriteres. Det bør i tillegg anskaffes mer utstyr for transport utenfor vei, her er DRBVs kapasitet langt fra tilfredsstillende.

Samband

Brannvesenet og nødetatene baserer seg nå 100 % på et Nødnett i drift. Nødnett er bra, men bare når aktørene faktisk har utstyr for å kommunisere i Nødnett. For DRBV er det en selvfølge at Sivilforsvaret gis nødvendig utstyr og opplæring til å kunne kommunisere med aktørene som benytter Nødnett. Samband og IKT er kritisk i håndtering av komplekse hendelser. Sivilforsvaret bør også ha kapasiteter som kan være et alternativ dersom annen infrastruktur svikter.

Kommunene har ansvar for brann- og redningsvesen

Kommunenes ROS-analyser viser til scenarier som ofte krever langvarig innsats. Brann- og redningsvesen er ikke dimensjonert for alle oppgaver som krever langvarig innsats over flere døgn.

Konseptutredning Sivilforsvaret 2016

Høringssvar fra Drammensregionens brannvesen IKS april 2017.

Kommunenes egne ressurser vil også mangle utholdenhet. Da gjenstår statens ressurser. Både i praktisk arbeid og i organisering vil Sivilforsvaret kunne være en slik statlig ressurs for kommuner og brann- og redningsvesen.

Krise- og krigsoppgaver

Både brann- og redningsvesen og Sivilforsvaret vil ha ekstra utfordringer i en krise – eller krigssituasjon. Kapasitetene vil bli satt på prøve. Brannvesenet øves og prøves i det daglige og vil forhåpentligvis stå rustet med oppdatert utstyr og kunnskap. Dette er det også nødvendig å sørge for at Sivilforsvaret har. Kunnskap, øvelser og innsatser i fredstid er nødvendig for å kunne bidra når krisen inntreffer. I en krigssituasjon vil støtte fra Sivilforsvaret til brannvesenet være enda mer påkrevet.

DRBV registrer at visse typer oppgaver i en krisesituasjon ikke lenger utføres av Sivilforsvaret. Konkret eksempel er fylling av sandsekker ved flom som Sivilforsvaret ikke påtar seg av hensyn til belastning på de tjenesteplyktige. Dette mener vi er uheldig. Økt kapasitet gjennom trening og øving bør kunne frigjøre kapasitet til et Sivilforsvar som forsterker de arbeider som er nødvendig for å redusere lokalsamfunnets sårbarheter i en krisesituasjon.

Innsatsorganisering

DRBV vil både anbefale og påpeke at Sivilforsvarets ledende innsatspersonell også i fremtiden må læres opp og samvirketrenes i Enhetlig Ledelsessystem (ELS). ELS er verktøyet store hendelser vil bli ledet etter, når Sivilforsvaret er i innsats, er ELS i bruk. I Drammensregionens brannvesen og i Buskerud sivilforsvarsdistrikt er ELS godt innarbeidet. Det må sikres nok ressurser i et fremtidig Sivilforsvar slik at denne kompetansen økes og styrkes.

Vår anbefaling

DRBV støtter anbefalingen fra prosjektgruppen om et styrket Sivilforsvar. Vi mener konsept 0 og konsept 1 ikke vil gi Sivilforsvaret nødvendig kapasitet til å være en sikker forsterkningsressurs for brannvesen i norske kommuner i fremtiden. Styrking i størrelsesorden konsept 2 og 3 må være et minimum. Norge har et sivilforsvar som ikke må bygges ned, veien tilbake blir da så mye lengre.

Drammen, 7. april 2017

Torgeir E. Andersen

Brannsjef

Henrik Trømborg

Saksbehandler/Beredskapskoordinator